

A large, stylized lightbulb graphic. The bulb is yellow with a green plant growing inside it. The base of the bulb is dark blue. The text is centered within the yellow part of the bulb.

CIRCLE-T

PRZEWODNIK SZKOLENIOWY

MODUŁ 2

JAK TO ZROBIĆ...?

TYTUŁ PROJEKTU: CIRCLE-T: Cyrkularny. Innowacyjny. Odpowiedzialny.
Oparty na współpracy. Angażujący. Teatr
AKRONIM PROJEKTU: CIRCLE-T
NUMER PROJEKTU: 2024-1-IE01-KA220-YOU-000251167

PAKIET PRAC: WP4 - Szkolenie CIRCLE-T
LIDER: The Gaiety School of Acting, Dublin

Budujemy międzynarodową społeczność osób tworzących teatr, które podzielają podobne wartości. Zyskaj dostęp do zasobów i szkoleń wspierających bardziej ekologiczne, zrównoważone i odpowiedzialne projektowanie oraz produkcję teatralną. Współtwórz przyszłość zrównoważonego teatru, w którym sztuka spotyka się z odpowiedzialnością za środowisko.

Dołączysz do naszej podróży w stronę kreatywnego teatru cyrkularnego?

Więcej informacji na stronie projektu: <https://circle-t.eu/>

Redakcja: Caroline Coffey i Séamus Quinn

Projekt graficzny: Rebecca Dolan i Gwenaëlle Gillet

Wkład partnerów: Caroline Coffey, Rebecca Dolan, Gwenaëlle Gillet, Séamus Quinn, Conor Byrne

Tłumaczenie: Iga Kostecka

Treść materiału stanowi wyłączną odpowiedzialność autorów. Agencja Narodowa ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania zawartych w nim informacji.

Numer projektu: 2024-1-IE01-KA220-YOU-000251167

JAK KORZYSTAĆ Z TEGO PRZEWODNIKA

Szkolenie składa się z 3 powiązanych modułów, dlatego najlepiej realizować je po kolei:

MODUŁ 1: Fakty, świadomość i dobre praktyki

MODUŁ 2: Jak to zrobić...?

MODUŁ 3: Budowanie sieci kontaktów, zasoby i współpraca

Program powstał na podstawie Przewodnika metodologicznego CIRCLE-T, doświadczeń z projektu oraz materiałów zebranych w bibliografii. Szczegółowe wskazówki i potrzebne materiały znajdziesz w przewodniku do każdego modułu.

Każdy moduł łączy ćwiczenia, część merytoryczną oraz dyskusję i informację zwrotną. Poszczególne części oznaczyliśmy różnymi nagłówkami i kolorami:

ĆWICZENIE

BAZA WIEDZY

DYSKUSJA I INFORMACJA
ZWROTNA

W szkoleniu wykorzystujemy także prezentacje, materiały do druku i filmy.

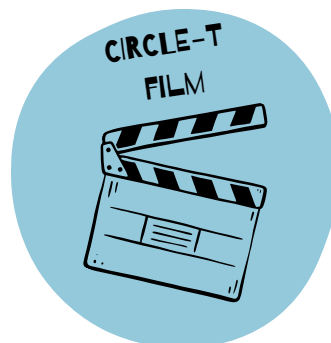
Prezentacje znajdziesz na stronie: <https://circle-t.eu/>

Materiały do druku i pozostałe materiały analogowe są dostępne w Aneksie na końcu przewodnika.

Potrzebne materiały oznaczamy w ten sposób:

Filmy pojawiają się głównie w części Baza wiedzy. Rozpoznasz je po tym oznaczeniu:

MODUŁ 2

JAK TO ZROBIĆ...?

OPIS MODUŁU

Wzmocnienie kompetencji osób tworzących teatr w zakresie ograniczania odpadów i włączania zasad gospodarki cyrkularnej do projektowania teatralnego i pracy z teatrem młodzieżowym, poprzez pokazanie prostych i skutecznych sposobów stosowania ich w produkcjach.

Przedstawienie istniejących zasobów oraz podstawowych informacji o materiałach wykorzystywanych w scenografii, rekwizytach i kostiumach.

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Po ukończeniu tego modułu uczestnicy:

- Poznają zasady audytu produkcji.
- Poznają podstawowe materiały i nauczą się dokonywać bardziej zrównoważonych wyborów.
- Poznają cykl życia cyrkularnej produkcji opartej na ekoprojektowaniu.
- Poznają lokalne sieci i zasoby.

RAMOWA TREŚĆ

Szkolenie można przeprowadzić w trzech etapach w ciągu jednego dnia albo jako trzy kolejne tematyczne warsztaty po 90 minut.

METODY PRACY I UCZENIA SIĘ

To interaktywny warsztat łączący grywalizację, ćwiczenia teatralne, prezentacje PowerPoint, filmy oraz pracę samodzielną i zespołową.

MATERIAŁY

prezentacja, arkusz ćwiczeń (patrz ANEKS)

Poproś uczestników o przyniesienie laptopów. W sali powinny być dostępne co najmniej 3 laptopy.

PLAN MODUŁU

EKOPROJEKTOWANIE

30-40 minut

Przekaż energię, buduj dynamikę

5-10 min

Wprowadzenie do głównych zasad ekoprojektowania

5-10 min

Ćwiczenie: „Używać czy nie używać... oto jest pytanie!”

20 min

CYKL ŻYCIA PRODUKCJI ZGODNEJ Z ZASADAMI EKOPROJEKTOWANIA 15 minut

Film wprowadzający do produkcji opartej na ekoprojektowaniu

5 min

Refleksja i dzielenie się wnioskami

10 min

ETC THEATRE GREEN BOOK, WERSJA IRLANDZKA

40 minut

Czym jest ETC Theatre Green Book?

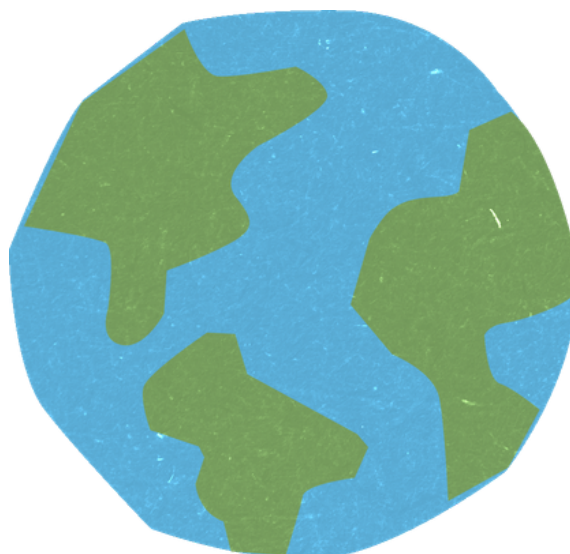
5 min

Ćwiczenie: WIELKIE WYZWANIE THEATRE GREEN BOOK

25 min

Podsumowanie

5 min

EKOPROJEKTOWANIE

Przypomnij uczestnikom, że aby produkcja była naprawdę cyrkularna, już na etapie projektowania warto zaplanować, co stanie się ze scenografią, rekwizytami i kostiumami po zakończeniu spektaklu. Ta część modułu 2 wprowadza zasady ekoprojektowania, które pomagają uwzględnić cyrkularność już na etapie projektowania produkcji.

Poinformuj uczestników, że w module 3 przyjrzymy się zasobom i lokalnym sieciom, które pomogą wdrażać bardziej zrównoważone rozwiązania w praktyce teatralnej.

PRZekaż ENERGIĘ, BUDUJ DYNAMIKĘ

Poproś wszystkich, aby stanęli blisko siebie w kręgu, twarzami do środka.

URUCHOM ENERGIĘ

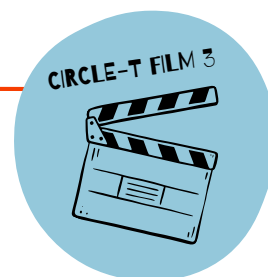
Osoba prowadząca tworzy wyobrażoną kulę energii za pomocą głośnego dźwięku i dużego ruchu ciała, a następnie przekazuje ją dalej.

ODBIERZ I PRZEKSZTAŁĆ

Kolejna osoba „łapie” energię, powtarza dokładnie dźwięk i ruch, a następnie wymyśla nowy dźwięk i duży ruch, który przekazuje dalej.

UTRZYMAJ TEMPO

Przekazujcie energię szybko wokół kręgu, nie tracąc dynamiki.

Poniższe zasady są dostępne również w CIRCLE-T FILM 3, który należy pokazać uczestnikom.

Ekoprojektowanie opiera się na trzech głównych zasadach:

PROJEKTOWANIE Z MYŚLĄ O DEMONTAŻU

Scenografię projektuje się tak, aby można ją było łatwo rozmontować i wykorzystać ponownie, bez trwałych połączeń utrudniających recykling.

DOBÓR MATERIAŁÓW

Scenografia i kostiumy powstają z materiałów przyjaznych środowisku, trwałych i nietoksycznych, takich jak bambus, korek, grzybnia czy drewno z odzysku. Standardem jest również drewno z certyfikatem FSC. Rekwizyty i elementy konstrukcyjne często pozyskuje się z second-handów lub współdzielonych zasobów.

OGRANICZAJ, UŻYWAJ PONOWNIE, PODDAWAJ RECYKLINGOWI: ZASADA 3R

Scenografię projektuje się tak, aby można ją było rozłożyć, przechować i wykorzystać w kolejnych produkcjach.

→ Ograniczone zużycie: projekty są często minimalistyczne i wymagają mniejszej ilości surowców.

Scenografia zaprojektowana zgodnie z zasadami ekoprojektowania ma ograniczać wpływ na środowisko przez cały cykl życia, m.in. przez zmniejszenie ilości odpadów oraz zużycia energii i materiałów.

Dobre praktyki obejmują wykorzystywanie materiałów z recyklingu, odzysku lub biodegradowalnych, takich jak bambus czy grzybnia, stosowanie modułowych konstrukcji przeznaczonych do ponownego użycia, farb o niskiej zawartości LZO oraz cyfrowych elementów scenografii zamiast fizycznych.

→ Niska zawartość LZO oznacza mniejsze stężenie szkodliwych rozpuszczalników chemicznych, które w temperaturze pokojowej przechodzą w parę. Zwykle dotyczy to produktów na bazie wody.

→ Materiały z grzybni są zrównoważoną, biodegradowalną i odnawialną alternatywą dla plastiku, pianki i drewna. Powstają przez hodowlę struktur grzybni na odpadach rolniczych.

KRYTERIA OCENY ZRÓWNOWAŻONYCH MATERIAŁÓW

Czy jego cykl życia wiąże się z wysokim zużyciem energii, od produkcji i transportu po użytkowanie i utylizację?

Czy materiał jest biodegradowalny?

Skąd pochodzi materiał i gdzie jest produkowany?

Czy zawiera szkodliwe substancje chemiczne?

Czy materiał można wykorzystać ponownie lub poddać recyklingowi?

ŻADEN MATERIAŁ NIE JEST Z NATURY ZRÓWNOWAŻONY. KLUCZOWE ZNACZENIE MA SPOSÓB JEGO WYKORZYSTANIA.

UŻYWAĆ CZY NIE UŻYWAĆ... OTO JEST PYTANIE!

Przygotuj ćwiczenie, wycinając wszystkie słowa i nagłówki z arkusza „Używać czy nie używać” w aneksie. Wymieszaj je i umieść w 5 osobnych kopertach według rodzaju materiału, np. 1 koperta METAL, 1 koperta TWORZYWA SZTUCZNE itd.

MATERIAŁY:

- Arkusz „Używać czy nie używać” z aneksu
- 5 kopert

Przygotuj wcześniej około 40% odpowiedzi i przyklej je do ściany masą mocującą. Posłużą jako przykłady, od których rozpoczniesz ćwiczenie, omawiając je z uczestnikami.

Jeśli to możliwe, podziel uczestników na 5 mniejszych grup. Każdej grupie daj jedną kopertę z materiałami. Poproś, aby przyporządkowali materiały do kategorii: UŻYWAĆ / W RAZIE POTRZEBY / NIE UŻYWAĆ.

W trakcie ćwiczenia zachęcaj uczestników do omawiania każdego materiału i wspólnego ustalania, pod którym nagłówkiem powinien się znaleźć. W razie potrzeby wspieraj grupy.

UWAGA: Zrównoważone podejście zaczyna się już podczas szkolenia. Jeśli to możliwe, wykorzystuj materiały ponownie podczas kolejnych zajęć. Poproś uczestników, aby obchodzili się z nimi ostrożnie.

Prawidłowe odpowiedzi znajdują się w aneksie.

DYSKUSJA GRUPOWA

Połącz grupy i poproś je o przedstawienie wyników. W razie potrzeby skoryguj odpowiedzi zgodnie z aneksem. Następnie poprowadź rozmowę o wnioskach z ćwiczenia.

Uczestnicy mogą poczuć zniechęcenie, gdy zobaczą, jak wiele materiałów trafia do kategorii „NIE UŻYWAĆ”. Przypomnij jednak, że nawet takie materiały mogą zostać użyte, jeśli pochodzą ze zrównoważonego źródła i zostaną wykorzystane ponownie, tworząc zamknięty obieg gospodarki cyrkularnej. Przy zakupie nowych materiałów wybieraj kategorie „UŻYWAĆ” lub „W RAZIE POTRZEBY”.

Podkreśl, że informacje są dostępne, a rzetelne rozeznanie jest kluczowe dla podejmowania zrównoważonych decyzji. Możesz odwołać się do przewodnika Society of British Theatre Designers „A Guide to Sustainable Materials for Theatre Design” oraz zasobów z modułu 3.

CYKL ŻYCIA PRODUKCJI ZGODNEJ Z ZASADAMI EKOPROJEKTOWANIA

CYKL ŻYCIA W SKRÓCIE

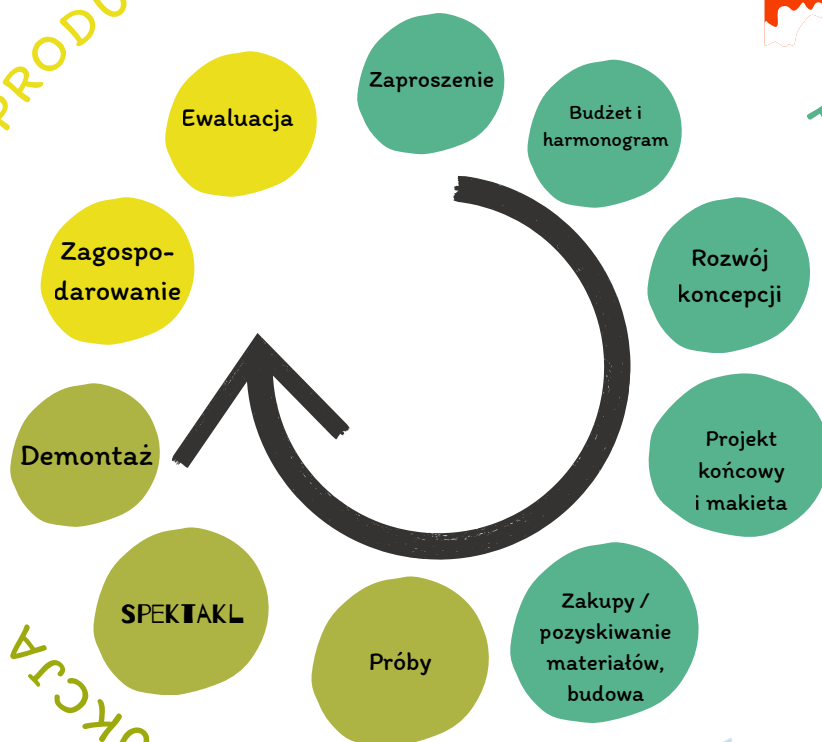
CIRCLE-T FILM 4

Odtwórz CIRCLE-T FILM 4 o cyklu życia produkcji opartej na ekoprojektowaniu. Film zawiera pełne objaśnienie, ale w skrócie:

Cykl życia produkcji obejmuje **PREPRODUKCJĘ**, **PRODUKCJĘ** i **POSTPRODUKCJĘ**. Każdy etap ma określone ramy czasowe, ale wszystkie wzajemnie na siebie wpływają. Zrównoważona produkcja wymaga, aby kolejne etapy były ze sobą powiązane i uwzględniane już na etapie koncepcji projektu.

POSTPRODUKCJA

UWAGA: Opis preprodukcji jest dość szczegółowy. W praktyce kolejność zadań i harmonogram mogą różnić się w zależności od produkcji.

PREPRODUKCJA

PRODUKCJA

UWAGA: To skrócona wersja cyklu życia produkcji z ETC Theatre Green Book. W kolejnej części przewodnik zostanie przedstawiony jako kluczowe źródło dotyczące zrównoważonego teatru, a ćwiczenia przeprowadzą uczestników przez poszczególne etapy cyklu życia produkcji.

THEATRE GREEN BOOK, WERSJA IRLANDZKA

Irlandzka wersja ETC Theatre Green Book, opracowana przez Catríonę Fallon z Green Arts Initiative in Ireland przy wsparciu Sinéad Wallace i Mike'a O'Hallorana, stanowi mapę drogową dla bardziej zrównoważonych produkcji w Irlandii, od poziomu podstawowego aż po Net Zero.

MATERIAŁY:
prezentacja

Przewodnik, opracowany we współpracy z ekspertami ds. zrównoważonego rozwoju i profesjonalistami teatralnymi, pomaga ograniczać wpływ na środowisko bez rezygnowania z jakości artystycznej.

ETC Theatre Green Book przewiduje cztery poziomy certyfikacji. W tym szkoleniu skupimy się na dwóch pierwszych:

WSTĘPNY

to zobowiązanie do osiągnięcia neutralności klimatycznej, obejmujące ograniczanie wpływu na środowisko, powołanie zespołu ds. zrównoważonego rozwoju oraz przygotowanie planu działania, planu zbierania danych i planu komunikacji.

PODSTAWOWY

oznacza zobowiązanie do tego, aby:
50% materiałów użytych w produkcji miało wcześniejsze zastosowanie,
65% materiałów wykorzystanych w spektaklu zostało zachowanych lub ponownie użytych po jego zakończeniu.

Po zakończeniu szkolenia CIRCLE-T uczestnicy powinni być gotowi do samodzielnego zadeklarowania spełnienia poziomu wstępnego oraz mieć wiedzę i narzędzia potrzebne do dalszej pracy nad poziomem podstawowym.

Poziomy opierają się na realizacji określonych celów w obszarach:

PRODUKCJE

BUDYNKI

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA

System zaprojektowano tak, aby był jednocześnie realistyczny i skuteczny. Teatry mogą wykorzystywać uzyskane oznaczenia na stronach internetowych i w materiałach promocyjnych, pokazując publiczności i decydentom skalę swoich postępów w obszarze zrównoważonego rozwoju.

Szkolenie CIRCLE-T koncentruje się głównie na obszarze PRODUKCJI, ponieważ jest on najbardziej istotny dla początkujących twórców teatru, teatrów młodzieżowych i mniejszych organizacji. Więcej informacji o BUDYNKACH i DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ znajdziesz w irlandzkiej wersji Theatre Green Book.

<https://www.performingartsforum.ie/green-arts/the-theatre-green-book-irish-edition/>

WIELKIE WYZWANIE THEATRE GREEN BOOK

Na początek poproś całą grupę, aby wspólnie ułożyła się w KRAĞ, następnie literę T, a na koniec 3 TRÓJKĄTY.

MATERIAŁY:

- Laptopy
- Linki w aneksie
- Prezentacje

Pogratuluj uczestnikom współpracy i wykonania zadania. Następnie poproś, aby pozostali w tych 3 grupach, ponieważ czeka ich kolejna misja...

WPROWADZENIE DO WIELKIEGO WYZWANIA THEATRE GREEN BOOK

Witamy w Wielkim wyzwaniu Theatre Green Book, interaktywnym ćwiczeniu, w którym wcielicie się w osoby kierujące działami produkcji teatru CIRCLE-T przygotowującego surową, współczesną inscenizację „Romea i Julii”.

Wasza wspólna misja jest prosta: spełnić wymagania audytu poziomu podstawowego Theatre Green Book dla całego spektaklu, osiągając co najmniej 50% materiałów pozyskanych w sposób zrównoważony oraz 65% materiałów z zaplanowanym dalszym wykorzystaniem po zakończeniu spektaklu. Wynik dotyczy całego zespołu, wszyscy razem zaliczacie albo nie zaliczacie zadania.

STRUKTURA WARSZTATU I KLUCZOWE ETAPY

1. Podziel uczestników na 3 ZESPOŁY DZIAŁOWE:

- Zespół Scenografia
- Zespół Kostiumy
- Zespół Rekwizyty

2. Udostępnij zespołom kody QR przypisane do ich działów lub koperty, jeśli materiały zostały wydrukowane. Linki znajdziesz w aneksie, a kody QR w prezentacji PowerPoint.

3. ETAP 1, WSTĘPNA OCENA: Wprowadźcie początkowo zaplanowane elementy produkcji do arkusza kalkulatora Theatre Green Book. Obserwujcie, jak główny panel podsumowuje dane. Na początku pojawi się czerwony alert, NIEZALICZONE, m.in. z powodu fast fashion, materiałów jednorazowych i odpadów przeznaczonych do wyrzucenia.

4. ETAP 2, ZMIANA W STRONĘ ZRÓWNOWAŻONEJ PRODUKCJI: Wróćcie do kart swoich działów i wspólnie poszukajcie rozwiązań. Zastępujcie problematyczne materiały wypożyczaniem, pożyczaniem, ponownym użyciem lub planowaniem przekazania ich dalej po spektaklu, aż wspólny panel zmieni się na zielony.

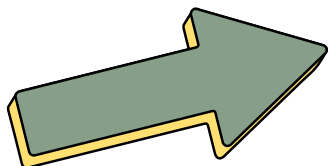
5. ETAP 3: KOŃCOWY AUDYT POSTPRODUKCYJNY: Po demontażu ponownie oceńcie swoje wybory. Uwzględnijcie rzeczywiste zmiany, które zaszły podczas produkcji, np. zniszczone kostiumy albo skutecznie przekazane dalej materiały, a następnie prześlijcie końcowy audyt do certyfikacji.

Otwórzcie kartę swojego działu w kalkulatorze produkcji, sprawdźcie pierwotne założenia i sprawmy, aby teatr CIRCLE-T był zrównoważony w sposób, który można zmierzyć.

DYSKUSJA GRUPOWA

Zbierz ponownie całą grupę i omówcie osiągnięty wynik. W tym momencie rozpocznij rozmowę o tym, jak uczestnicy mogą komunikować swoje zrównoważone praktyki i osiągnięcia.

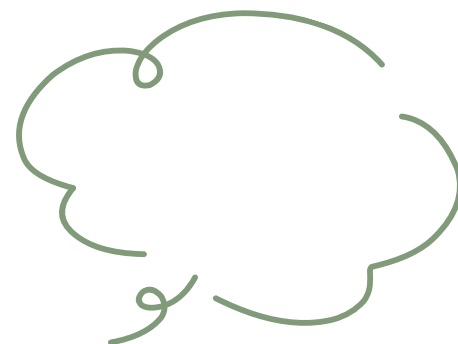
NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

Omów z grupą slajd „Szybkie rozwiązania” z prezentacji.

Poświęćcie chwilę, aby wspólnie zastanowić się, czego ćwiczenie uczy nas o zrównoważonej produkcji teatralnej:

1. MONITOROWANIE EKOLOGICZNE TO MAPA DROGOWA, A NIE DODATEK NA KOŃCU

Gdybyśmy zaczęli analizować wpływ produkcji dopiero po zakończeniu spektaklu, materiały mogłyby już trafić do odpadów, a założone cele byłyby niemożliwe do osiągnięcia. To właśnie audyt szacunkowy jest momentem, w którym odbywa się najważniejsza praca. Zmusza do kreatywnego szukania rozwiązań wtedy, gdy zmiany nadal można wprowadzić bez dodatkowych kosztów.

2. NAWYKI ZAMIAST DROGICH MATERIAŁÓW

Spełnienie standardu podstawowego nie wymaga specjalistycznych, drogich materiałów z ekocertyfikatami. Wystarczyła zmiana nawyków: wypożyczanie rusztowań, pożyczanie ubrań zamiast kupowania fast fashion i przekazywanie materiałów lokalnej społeczności zamiast ich wyrzucania.

3. WSPÓŁZALEŻNOŚĆ MIĘDZY DZIAŁAMI

Gdy zespół kostiumów poświęcił część ubrań do scen z krwią i postarzeniem, wynik produkcji spadł. Zespół scenografii zrównoważył to, wypożyczając metalowe elementy i przekazując sklejkę do dalszego wykorzystania. Model cyrkularny działa tylko wtedy, gdy działy współpracują i traktują wspólny panel jako jeden wynik.

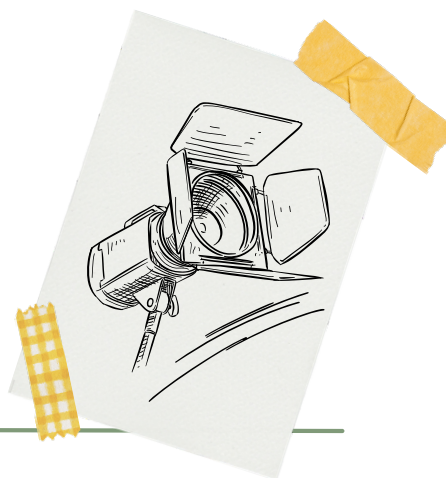
4. WPŁYW NA PRODUKCJĘ

OSZCZĘDNOŚĆ: Korzystanie z istniejących materiałów i ograniczanie odpadów często pozwala zmniejszyć koszty.

INNOWACYJNA ESTETYKA: Ograniczenia wynikające ze zrównoważonego projektowania często pobudzają kreatywność i prowadzą do minimalistycznych, oryginalnych rozwiązań, np. wykorzystania projekcji cyfrowych zamiast dużej fizycznej scenografii.

MYŚLENIE O PRZYSZŁOŚCI: Takie podejście wspiera gospodarkę cyrkularną w teatrze i ogranicza ilość odpadów trafiających na składowiska.

Na koniec dyskusji przypomnij uczestnikom, że Theatre Green Book oferuje znacznie więcej wartościowych zasobów, w tym audyty budynków i działalności operacyjnej. Nie wszystkie będą istotne dla każdej osoby, ale zainteresowani znajdą więcej informacji w ANEKSIE DO MODUŁU.

DYSKUSJA GRUPOWA

Daj uczestnikom ostatnią możliwość podzielenia się refleksjami i wnioskami. Zbierzcie najważniejsze punkty z całego dnia.

Na koniec podziękuj za udział i zapowiedz kolejny etap: Moduł 3, Budowanie sieci kontaktów, zasoby i współpraca.

MODUŁ 3

W module nauczymy się:

- jak komunikować swoje zobowiązanie do zrównoważonego rozwoju współpracownikom, publiczności i partnerom finansującym,
- jak wykorzystywać istniejące sieci do współpracy nad zrównoważonymi rozwiązaniami,
- jak dołączać do nowych sieci i tworzyć własne.

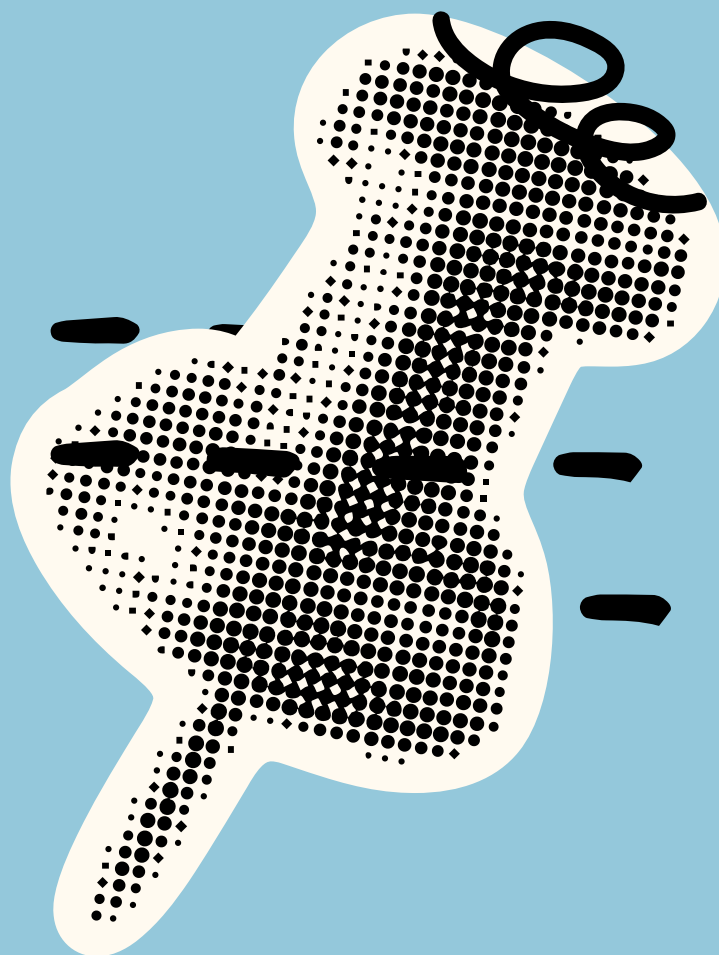

W module 3 wykorzystamy audyty produkcji z modułu 2. Pamiętaj, aby **POBRAĆ AUDYTY** uczestników i zachować je w dokumentacji. Po module możesz przestać je uczestnikom jako materiał referencyjny.

Ponieważ audyt produkcji jest współdzielonym dokumentem online, przed kolejną realizacją modułu 2 trzeba go zresetować.

MODUŁ 2

ANEKS

THEATRE GREEN BOOK – WERSJA IRLANDZKA

<https://www.performingartsforum.ie/green-arts/the-theatre-green-book-irish-edition/>

ARKUSZ AUDYTU PRODUKCJI

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1963ZNsPDmC7usBbec7-sEKsV57siMvbz/edit>

SCENOGRAFIA

<https://docs.google.com/document/d/1iYi2-oOs18eG-hz64dK98Jf4eap7m6sP/edit>

KOSTIUMY

<https://docs.google.com/document/d/1vpHnSKY8IyQgG6UtspcgvMxc3YF2deFb/edit>

REKWIZYTY

<https://docs.google.com/document/d/1Es4qb340etpsORLm9nIUPpxDLycd8oWW/edit>

UŻYWAĆ CZY NIE UŻYWAĆ... OTO JEST PYTANIE!

DO WYCIECIA

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Każda koperta powinna zawierać po jednym egzemplarzu każdego nagłówka:

UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Powinny trafić do koperty CERAMIKA, SZKŁO I MATERIAŁY MINERALNE:

Materiały z odzysku lub recyklingu	Włókno szklane, z żywicą bez formaldehydu	Beton
Materiały zawierające ponad 75% surowców z recyklingu	Granit	Laminaty ze szkła i żywicy epoksydowej
Wyroby z niewypalanej gliny	Płyta gipsowo-kartonowa, gips	Szkło otłowiowe

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Powinny trafić do koperty METAL:

Złom, metal z odzysku lub recyklingu	Metale z certyfikatem GECA lub Sustainable Constructional Steels Certification	Stal pierwotna	Ołów	Aluminium
--------------------------------------	--	----------------	------	-----------

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Powinny trafić do koperty PRODUKTY DREWNIANE:

Drewno z odzysku lub recyklingu	Importowane / tropikalne drewno liściaste	Produkty drewniane bez certyfikatu
Płyta wiórowa	MDF	Bambus
Certyfikowane drewno	MDO	Laminat melaminowy
Korek	Sklejka	Płyta słomiana
FSC lub PEFC / Responsible Wood		

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Powinny trafić do koperty TWORZYWA SZTUCZNE:

Tworzywa z odzysku lub recyklingu	Polietylen, jeśli nadaje się do recyklingu	Poliester/PET, jeśli nadaje się do recyklingu	Polistyren
Jednorazowe tworzywa sztuczne	Lateks	Silikon	Poliuretan
Poliwęglan	Akryl	PVC	Melamina
Polipropylen, jeśli nie trafia na składowisko			

Wydrukuj i wytnij poniższe elementy. Powinny trafić do koperty TEKSTYLIA:

Zrównowazona, etyczna wełna	Włókna organiczne, bez bawełny i wełny	Biopolimery organiczne
Tekstylia, >75% recyklatu	Oeko-Tex / Cradle-to-Cradle	Zrównowazona, etyczna bawełna
Konopie	Len	Juta
Ponownie użyte / z recyklingu	Bawełna	Tekstylia z PVC
Włókno octanowe	Nylon	Rayon, wiskoza

**UŻYWAĆ CZY NIE
UŻYWAĆ... OTO JEST
PYTANIE!**

**PRAWIDŁOWE
ODPOWIEDZI**

	UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
CERAMIKA, SZKŁO I MATERIAŁY MINERALNE	Materiały z odzysku lub recyklingu Materiały zawierające ponad 75% surowców z recyklingu Wyroby z niewypalanej gliny	Włókno szklane, z żywicą bez formaldehydu Granit Płyta gipsowo-kartonowa, gips	Beton Laminaty ze szkła i żywicy epoksydowej Szkło ołowiowe
PRODUKTY DREWNIANE	Drewno z odzysku lub recyklingu Certyfikowane drewno FSC lub PEFC / Responsible Wood Korek Płyta słomiana	Bambus MDF MDO Sklejka Płyta wiórowa	Laminat melaminowy Importowane / tropikalne drewno liściaste Produkty drewniane bez certyfikatu
METAL	Złom, metal z odzysku lub recyklingu	Większości metali pierwotnych należy unikać ze względu na wysokoemisyjne wydobycie i przetwarzanie. Jeśli są konieczne, wybieraj metale z certyfikatem GECA lub Sustainable Constructional Steels Certification.	Stal pierwotna Ołów Aluminium

	UŻYWAĆ	W RAZIE POTRZEBY	NIE UŻYWAĆ
TWORZYWA SZTUCZNE	Tworzywa sztuczne z odzysku lub recyklingu	Polietylen, jeśli nadaje się do recyklingu Poliester/PET, jeśli nadaje się do recyklingu Polipropylen, jeśli nie trafia na składowisko odpadów	Lateks Silikon Poliwęglan Akryl PVC Polistyren Poliuretan Melamina Jednorazowe tworzywa sztuczne
TEKSTYLIA	Tekstylia z ponownego użycia lub recyklingu Tekstylia zawierające ponad 75% surowców z recyklingu Certyfikowane włókna organiczne, z wyjątkiem bawełny i wełny Certyfikowane organiczne biopolimery Tekstylia z certyfikatem Oeko-Tex i Cradle-to-Cradle Zobacz przewodnik GigNation Australia	Konopie Len Juta Bawełna pozyskiwana w sposób zrównoważony i etyczny Wełna pozyskiwana w sposób zrównoważony i etyczny	Tekstylia z PVC Bawełna Włókno octanowe Nylon Rayon, wiskoza

AUDYTY BUDYNKÓW I DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

Choć szkolenie nie koncentruje się na audytach działalności operacyjnej i budynków, warto poinformować uczestników, że Theatre Green Book obejmuje również te dwa obszary. Podobnie jak audyty produkcji, mają one praktyczny charakter i pomagają teatrom wdrażać zmiany o realnym wpływie. Mogą być mniej istotne dla osób samozatrudnionych lub małych organizacji, które nie mają własnego budynku przeznaczonego do działalności.

Warto jednak zwrócić uwagę na obszar SPRZĘT I DOSTAWCY, który może być przydatny zarówno dla teatru korzystającego z własnego wyposażenia, jak i dla zespołu objazdowego wynajmującego sprzęt.

Jednym z kluczowych zaleceń dotyczących audytów budynków i działalności operacyjnej jest obliczenie śladu węglowego. Pozwala to zrozumieć, jaki udział w śladzie węglowym ma zużycie energii, a także komunikować te informacje zespołowi i publiczności. Pomocne są m.in. następujące narzędzia:

Założ konto w Julie's Bicycle Creative Climate Tools. CC Tools to bezpłatny zestaw kalkulatorów emisji opracowanych specjalnie dla sektora kreatywnego. Kalkulatory zwykle korzystają ze współczynników emisji właściwych dla danego kraju, dlatego warto pamiętać, że wartości dla energii elektrycznej i transportu publicznego mogą się różnić w zależności od miksu energetycznego.

Irlandzka EPA, Environmental Protection Agency, rekomenduje także serwis <http://www.carbonfootprint.com>, w którym można zarejestrować się jako małe lub średnie przedsiębiorstwo albo osoba indywidualna i obliczyć swój ślad węglowy.

Najprostsza metoda to samodzielne obliczenie emisji związanych z energią: pomnóż zużycie w kWh przez odpowiedni współczynnik emisji dla wykorzystanego źródła energii. Sam pomiar zużycia energii i związanych z nim emisji może stać się impulsem do ograniczenia zużycia. Jednym z najszybszych sposobów jest po prostu unikanie marnowania energii. To dobra okazja, aby zaangażować cały zespół w identyfikowanie prostych działań pozwalających oszczędzać energię.

Przypomnij uczestnikom, że:

Wdrożenie rozwiązań niskoemisyjnych w obiektach kultury może ograniczyć emisje o 30–50%, szczególnie dzięki energooszczędnemu oświetleniu i bardziej zrównoważonym opcjom transportu.

(Creative Carbon Scotland, 2023).

BIBLIOGRAFIA

ASSITEJ International (2023), spektakl A Sustainable Antigone, dostępne:
<https://assitej-international.org/2023/12/08/a-sustainable-antigone/>

Catriona Fallon, Performing Arts Forum, Green Arts Initiative, dostępne:
<https://performingartsforum.ie/green-arts/> [dostęp: 25.03.2025]

Catriona Fallon, Sinéad Wallace, Mike O'Halloran, (2024), The Theatre Green Book - Irish Edition, dostępne: <https://www.performingartsforum.ie/assets/uploads/Final-Correct-Irish-TGB-Nov-2024-FINAL-5.12.pdf> [dostęp: 25.03.2025]

Circular Economy and Miscellaneous Provisions Act 2022, Dublin: Minister for the Environment, Climate and Communications, No.26/2022 dostępne:
<https://www.irishstatutebook.ie/eli/2022/act/26/enacted/en/print> [dostęp: 25.03.2025]

Climate Action Plan 2024, Dublin: Minister for the Environment, Climate and Communications and Transport, Minister for Foreign Affairs and Defence, Simon Harris TD Taoiseach, dostępne:
<https://www.gov.ie/pdf/?file=https://assets.gov.ie/296414/7a06bae1-4c1c-4cdc-ac36-978e3119362e.pdf#page=null> [dostęp: 25.03.2025]

Environment Protection Agency, (2021), THE CIRCULAR ECONOMY PROGRAMME: The Driving Force for Ireland's Move to a Circular Economy, dostępne:
https://www.epa.ie/publications/circular-economy/resources/Circular_Economy_Leaflet_2021.pdf [dostęp: 25.03.2025]

European Environment Agency, (2024), Circular economy country profile 2024 – Ireland, dostępne: https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/circular-economy/country-profiles-on-circular-economy/circular-economy-country-profiles-2024/ireland_2024-ce-country-profile_final.pdf/@download/file [dostęp: 25.03.2025]

European Theatre Convention, Sustainable Theatre, dostępne:
<https://www.europantheatre.eu/page/key-themes/sustainability> [dostęp: 25.03.2025]

European Environment Agency (EEA) (2024). Greece 2024 Circular Economy Country Profile. Dostęp:[https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/circular-economy/country-profiles-on-circular-economy/circular-economy-country-profiles-2024/greece_2024-ce-country-profile_final.pdf/@download/file#:~:text=2021%2D2025%20\(13%20\)%20through,well%20as%20the%20market%20development.](https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/circular-economy/country-profiles-on-circular-economy/circular-economy-country-profiles-2024/greece_2024-ce-country-profile_final.pdf/@download/file#:~:text=2021%2D2025%20(13%20)%20through,well%20as%20the%20market%20development.)

European Theatre Convention, Theatre Green Book, dostępne: <https://www.europeantheatre.eu/page/resources/etc-tgb/etc-theatre-green-book/about> [dostęp: 25.03.2025]

E-Teatr (2023). Zero Waste in Polish Theatre: The Case of Teatr Druga Strefa. Dostęp: <https://e-teatr.pl/>

Grotowski Institute (2023). Ecology in Cultural Institutions. Dostęp: <https://grotowski.net/performer/performer-19/ekologia-w-instytucjach-kultury>

Hellenic Republic, Ministry of Environment & Energy (2018). National Circular Economy Strategy. Dostęp: https://circulareconomy.europa.eu/platform/sites/default/files/national_circular_economy_strategy_0.pdf.

Joint Research Centre (2023). Green Best Practice Community - Circular Economy. Dostęp: <https://greenbestpractice.jrc.ec.europa.eu/node/7>.

Vettas, N., Demian, I., Valaskas, K., Stavraki, S., Moustakas, A., Danchev, S. and Maniatis, G. (2022). Κυκλική οικονομία: Ευκαιρίες, προκλήσεις και επιδράσεις στην ελληνική οικονομία

Julie's Bicycle Europe, dostępne: <https://juliesbicycleeurope.org/> [dostęp: 25.03.2025]

Kowalski, T. & Nowicka, M. (2023). Circular Economy in the Performing Arts: A Critical Review. *European Journal of Environmental Studies*, 12(4), 55-82.

La Scène Durable (France). Dostęp: <https://scene-durable.com/>

Ministry of Climate and Environment (2019). Roadmap for Circular Economy in Poland. Dostęp: <https://www.gov.pl/web/klimat/gospodarka-o-obiegu-zamknietym>

Ministry of Climate and Environment (2020). Polish Environmental Policy 2030. Dostęp: <https://www.gov.pl/web/klimat/polityka-ekologiczna-panstwa-2030>

Nowakowska, K. (2022). Sustainability and Performing Arts: A New Perspective on Circular Economy in Theatre. *Journal of Cultural Sustainability*, 15(2), 45-63.

Performing Arts Employers Association League Europe, *The Ultimate Cookbook for Cultural Managers: The EU Green Deal and Live Performance Organisations*, dostępne: <https://www.pearle.eu/publication/the-ultimate-cookbook-for-cultural-managers-the-eu-green-deal-and-live-performance-organisations> [dostęp: 25.03.2025]

Performing Arts Forum (2023), *Summary of Greening Venus Pilot Project*, dostępne: <https://performingartsforum.ie/forum-notice/summary-of-greening-venues-pilot-project/>

Szmytkowska, A. (2021). The Role of Theatre in Promoting Circular Economy Principles. *Sustainability Studies Review*, 10(3), 78-94.

STAGES, dostępne: <https://sustainablestages.eu/> [dostęp: 25.03.2025]

Teatr Syrena (2020), ekologiczny spektakl „Glonus i Drużyna Eko-Syreny”, dostępne: <https://teatrsyrena.pl/glonus-i-druzyna-eko-syreny/>

The Arts Council Climate Action Plan 2024, Dublin: The Arts Council, dostępne: [https://www.artscouncil.ie/uploadedFiles/wwwartscouncilie/Content/Arts in Ireland/Climate Action/Arts%20Council%20Climate%20Action%20Roadmap%202024.pdf](https://www.artscouncil.ie/uploadedFiles/wwwartscouncilie/Content/Arts%20in%20Ireland/Climate%20Action/Arts%20Council%20Climate%20Action%20Roadmap%202024.pdf) [dostęp: 25.03.2025]

Theatre Green Book (Wielka Brytania). Dostęp: <https://theatregreenbook.com/>

Whole of Government Circular Economy Strategy 2022 - 2023, Dublin: Department of the Environment, Climate and Communications
<https://www.pearle.eu/publication/the-ultimate-cookbook-for-cultural-managers-the-eu-green-deal-and-live-performance-organisations>

Vitoraki, M. (2019). *Implementation of pay-as-you-throw schemes in Greece: major benefits and future potential*. Environmental Studies Program, DERE – The American College of Greece. Dostęp: http://uest.ntua.gr/heraklion2019/proceedings/pdf/HERAKLION2019_Vitoraki.pdf.